

Horsens Kommune

Horsens Kommunes
budgetaftale for 2020-2023

**VELFÆRD,
OPLEVELSER
OG FÆLLESSKAB
FOR ALLE**

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. ØKONOMI.....	6
Gennemgang af budgettildelingsmodeller.....	6
Løft til velfærd.....	7
Puljereduktion	7
Optimering af anlægsbudgetter	7
2. ERHVERV OG BESKÆFTIGELSE	9
Effektiv beskæftigelsesindsats og færre borgere på offentlig forsørgelse	9
§17, stk. 4-udvalg skal arbejde med udsatte boligområder	10
Bisiddere i sager på beskæftigelsesområdet	10
Analyse af ydelser og tilbud	10
Erhvervsfremme	10
Salg af erhvervsjord.....	11
Samspil mellem skole og erhverv.....	11
Udbud og stærkere samarbejde med private virksomheder	12
Arbejdsklausuler og sociale klausuler	12
3. VELFÆRD	13
3.1. Børn	13
Flere hænder i daginstitutioner.....	13
Plads til flere børn.....	14
Udeområder til bevægelse	14
Tilskud til pasning af egne børn	15
Børn med særlige behov	15
Midlertidigt løft af skoleområdet	15
Barselsgrupper til mødre og fædre	15
Nationale test og karaktergivning	15
Retningslinjer for mobiltelefoner samt mere bevægelse i skolen	15
Temadag om SFO	16
Privatøkonomi for unge	16
Ordblindhed og talblindhed	16
3.2. Ældre, handicap og sociale forhold	17
Boliger til ældre.....	17
Lokale sundhedstilbud til ældre	18
Lokale aktivitetscentre	18
Højtider	18
Rekruttering til social- og sundhedsområdet.....	18
Bedre løsninger i fællesskab.....	18
Social bæredygtighed.....	19

Gratis parterapi	19
Støtte til enlige, arbejdsløse forældre	19
Bekæmpelse af ensomhed hos ældre	19
Livskvalitet til borgere med uhelbredelig kræftsygdom	19
Handicaprådet	19
Kirkens Korshær	20
Krisecenter for mænd	20
Selvbyggede boliger for unge hjemløse	20
4. KULTUR OG FRITID	21
Nyt ungdomskulturhus og mere kultur	21
Børnekulturhus	22
FÆNGSLET	22
Kultur- og fritidsfaciliteter	23
Havnebad Nordre Kaj	23
Badeanlæg på Endelave	24
Flere voksne skal dyrke motion	24
Outdoor-sport	24
Elitesport	24
Skulpturallé	24
Bedre adgangsforhold ved Kunstmuseet	24
5. BOSÆTNING OG INFRASTRUKTUR	25
Flere udstykninger	25
Almene familieboliger og billige boliger	25
Fremrykkelse af Ringvej Syd	26
Nordlig omfartsvej	26
Parkering	27
Cykelstier	28
Forbedret busbetjening	29
Flextur	29
Endelavefærgen	30
Trafiksikkerhed	30
Bedre vejnet i byudviklingsområder	30
Løft til mellembyer og landsbyer	30
Støjværn	31
Modernisering af skiltning i erhvervsområder og på indfaldsveje	31
Erhverv ved E45	31
6. NATUR OG KLIMA	32
Beskyttelse af de fælles værdier	32
Åen tilbage til byen	33
Bæredygtig bydel i Horsens	33
Flytning af Vedslet Genbrugsplads	33

Døgnåben genbrugsplads og haveaffaldsdepoter.....	33
Affaldssortering i det offentlige rum og ved arrangementer	33
Udfasning af plast.....	34
El- og hybridbiler	34
Naturpolitik.....	34
Øget biodiversitet og faunastriber	34
Renere luft.....	35
Helhedsplan for naturområderne i Horsens sydøst	35
Nye rekreative områder med overskudsjord	35
Husodde Strand.....	36
Faciliteter i Brædstrup.....	36
Naturområde Horsens Fjord	36
Stier og skiltning i naturen.....	36
Bekæmpelse af mårhunde	37

INDLEDNING

Horsens Kommune har gennem en årrække oplevet en markant og positiv udvikling, som har betydet, at der i gennemsnit er kommet 1.000 flere borgere om året. Borgere der medvirker positivt til de mange fællesskaber i Horsens, og en vækst, der er god for den kommunale økonomi. Samtidig er ambitiøse udviklingsprojekter i færd med at blive til virkelighed, så der bliver plads og gode rammer for borgerne i Horsens Kommune. Både dem der er her, og dem der kommer.

Horsens Kommune står med andre ord på et solidt fundament. Det skal bruges aktivt til at sætte fokus på det, der er hjertet i kommunen. Den gode velfærd. For i Horsens Kommune skal alle have adgang til gode og lige muligheder for at leve et godt liv. Læring og udvikling i barndommen og ungdommen, en selvstændig tilværelse med job i voksenlivet, oplevelser og fællesskab for alle aldre, tryghed i alderdommen - og støtte og hjælp til dem, der har brug for det.

Det kræver investeringer og fokus. Fokus på at velfærd kommer først. Med budgetaftalen for 2020-2023 investeres i det gode liv. I flere hænder og bedre plads til unge og gamle. I jobskabelse og flere der kan forsørge sig selv. I god støtte til dem, der har det svært. Og i gode oplevelser og fællesskaber til alle - både gennem kultur, sport og den unikke natur i Horsens Kommune.

1. ØKONOMI

Med dette budgetforlig sker der et betydeligt løft af serviceudgifterne og samlet set stiger serviceudgifterne med ca. 1,5% i forhold til 2019.

Der fastholdes med budgetforliget et højt investeringsniveau i Horsens Kommune. I 2020 investeres der ca. 350 mio. kr. til at imødegå den positive befolkningsudvikling og gøre det muligt at investere i bl.a. nye vuggestuer og børnehaver, skolerenoveringer og infrastruktur i hele kommunen. I den samlede budgetperiode budgetlægges med et planlagt likviditetstræk, idet der gennem de senere år er sparet op til at gennemføre en række investeringer i kommunens udvikling samt til den nødvendige deponering ifm. en række store projekter.

Udspillet til en reform af det kommunale udligningssystem i foråret 2018 sigtede imod ændringer af systemet, som ville have kostet Horsens Kommune ca. 100 mio. kr. pr. år. En reform af udligningssystemet forventes genoptaget i sidste halvdel af 2019. I forbindelse med en udligningsreform er der fare for, at der også vil ske en afskaffelse af det såkaldte finansieringstilskud til kommunerne, hvilket vil koste Horsens Kommune yderligere ca. 83 mio. kr. årligt. Både udligningsreformen og finansieringstilskuddet illustrerer, at Horsens Kommunes økonomi – og ikke mindst de fremtidige økonomiske prioriteringer – er afhængig af de landspolitiske beslutninger.

Som følge heraf sænkes forventningen til det fremtidige finansieringstilskud til 50 mio. kr. pr. år fra 2021.

For at imødegå evt. sanktioner som følge af overskridelse af servicerammen budgetlægges en buffer på 15 mio. kr. i 2020, som placeres under Økonomi- og Erhvervsudvalget. Endelig afsættes en buffer på 5 mio. kr. i 2020 til imødegåelse af usikkerheder i forbindelse med den kommunale medfinansiering af sundhedssystemet.

Gennemgang af budgettildelingsmodeller

Forligspartierne ønsker, at der gennemføres en gennemgang af budgettildelingsmodellerne på dagtilbuds- og skoleområde samt på ældreområdet, så disse også fremadrettet sikrer en sammenhæng mellem faktisk udgiftsbehov og budgettildeling.

Forligspartierne ønsker, at budgettildelingsmodellerne på dagtilbuds- og skoleområdet justeres med udgangspunkt i nyere evidensbaserede metoder til opgørelse af faktisk udgiftsbehov.

Gennemgangen af modellerne afrapporteres til Økonomi- og Erhvervsudvalget med angivelse af forslag til tilpasninger og justeringer med henblik på, at disse kan implementeres fra 2021.

Løft til velfærd

Ansvarlig og sikker økonomistyring gennem flere år har muliggjort, at der er sikret finansiering til, at de store serviceområder kan løftes i takt med den øgede befolkningsudvikling. Det gælder inden for dagtilbuds- og skoleområdet, det specialiserede socialområde, ældreområdet og i forhold til sundhed og genoptræning.

Den forventede regulering for 2020-2023, når der tages højde for den faktiske befolkningsudvikling fra 2018-2019, udgør på de enkelte serviceområder:

	2020	2021	2022	2023
Dagtilbudsområdet	37	2.899	10.426	15.548
Undervisningsområdet	3.632	2.152	1.654	5.754
Ældreområdet	11.448	26.019	38.982	53.803
Det specialiserede socialområde	4.280	7.979	12.209	16.445
Demografisk stigning, i alt	19.397	39.049	63.271	91.550

Byrådet har dermed forlods sikret finansiering til den demografiske udvikling på de enkelte områder.

Derudover ønsker forligskredsen, at der samlet udmøntes 34,5 mio. kr. i 2020 til dagtilbuds-, ældre- og handicapområdet til at løfte serviceniveauet, bl.a. i form af bedre normeringer.

Puljereduktion

Forligspartierne er enige om at nedlægge en række puljer til bl.a. køb af eksterne konsulentytelser, uansøgt afsked, digitaliserings- og effektiviseringsinitiativer m.m. Det samlede provenu på 9,6 mio. kr. årligt indgår i finansieringen af løft af velfærdsområderne.

Optimering af anlægsbudgetter

Væksten i Horsens Kommune betyder stort investeringsbehov i forhold til infrastruktur, kultur- og fritidsfaciliteter, plejeboliger og fysiske rammer på dagtilbuds- og skoleområdet. Samtidig er Horsens Kommune underlagt statsligt fastsatte anlægsrammer.

Forligspartierne ønsker et stærkt fokus på omkostningseffektive byggerier og anlægsprojekter og ønsker i den forbindelse, at der kommer et særligt fokus på

udgifter til intern og ekstern bygherre- og projektrådgivning, anvendelsen af standardløsninger i byggeprojekter samt udbuds- og kontraktformer, som sikrer mest muligt kvalitetsbyggeri og anlæg for pengene.

Omkostningerne til intern og ekstern rådgivning og projektstyring i anlægssager skal fremover fremgå tydeligt af sagsfremstillinger til Økonomi- og Erhvervsudvalget, der løbende skal forholde sig til niveauet.

2. ERHVERV OG BESKÆFTIGELSE

I Horsens Kommune er der stærke rammer for det gode liv. En vigtig forudsætning er, at man kan forsørge sig selv og er en del af et fællesskab. Derfor er det at have et arbejde helt afgørende, og forligspartierne er enige om, at der skal være fuldt fokus på at sikre beskæftigelse til alle, der kan arbejde.

Det skal ske ved at hjælpe flere ind på arbejdsmarkedet – bl.a. gennem den løbende indsats i jobcenteret og gennem det målrettede virksomhedssamarbejde i regi af Horsens Alliancen og Jobtaskforcen, hvor et stort antal horsensianske virksomheder tager ansvar for at sikre et arbejdsmarked for alle gennem inklusion og forebyggelse.

Desuden skal der fortsat være gode erhvervsvilkår, så virksomhederne i kommunen har de bedste betingelser for at skabe flere arbejdspladser, så iværksættere har gode betingelser for at starte op og få succes, og så nye virksomheder har lyst til at flytte til.

Effektiv beskæftigelsesindsats og færre borgere på offentlig forsørgelse

Udviklingen på beskæftigelsesområdet i Horsens Kommune er generelt positiv. Flere unge er også kommet med, men Horsens ligger fortsat over landsgennemsnittet ift. unge, der ikke er i beskæftigelse eller uddannelse. Derfor har byrådet besluttet, at der skal etableres et ungdomscenter, der skal samle alle indsatser på ungeområdet med fokus på, at mange flere skal kunne klare sig selv.

Ambitionen er, at Horsens Kommune senest i 2023 ligger på landsgennemsnittet eller under for antallet af unge, der modtager uddannelseshjælp, og der skal for hvert år ses et fald på minimum en fjerdedel af udgangspunktet ift. landsgennemsnittet.

Forligspartierne forventer, at det nye ungdomscenter har skarpt fokus på at få vendt de unge i døren, således at de hurtigst muligt kan komme til at leve et selvstændigt liv. Dette skal ske med det udgangspunkt, at beskæftigelse på lige fod med uddannelse kan være vejen til selvforsørgelse for mange unge. Dette gælder også ift. Den Forberedende Grunduddannelse (FGU).

Tilsvarende skal udviklingen på øvrige ydelsesgrupper for de borgere, som potentielt kan indgå i arbejdsstyrken, falde til landsgennemsnittet frem mod 2023.

Endelig skal udgifterne til den samlede beskæftigelsesindsats ligge på niveau med landsgennemsnittet samtidig med, at den styrkede beskæftigelsesindsats i kommunens udsatte boligområder fastholdes.

Samlet set reduceres budgetterne på unge- og beskæftigelsesområdet med 6,25 mio. kr. i 2020, 12,5 mio. kr. i 2021, 18,75 mio. kr. i 2022 og 25 mio. kr. i 2023 og frem.

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget følger udviklingen og afrapporterer løbende til Økonomi- og Erhvervsudvalget.

§17, stk. 4-udvalg skal arbejde med udsatte boligområder

I forlængelse af det landsdækkende fokus på udsatte boligområder har Horsens Kommune vedtaget kommunale udviklingsplaner, der skal sikre en positiv udvikling i byens udsatte områder. Implementeringen af planerne kræver langsigtet fokus, og derfor er forligspartierne enige om at etablere et §17, stk. 4-udvalg med Michael Nedersøe som formand og Paw Amdisen som næstformand.

Udvalget skal komme med konkrete anbefalinger til byrådet og desuden have den løbende dialog med Christiansborg. Udvalget nedsættes under Økonomi- og Erhvervsudvalget for et år ad gangen med henblik på at sikre den mest hensigtsmæssige sammensætning. Der udbetales vederlag efter samme model som til de øvrige §17 stk. 4-udvalg.

Bisiddere i sager på beskæftigelsesområdet

Sager på beskæftigelsesområdet kan være komplekse, og forligspartierne er optagede af, at borgerne får den støtte, de har brug for. Derfor skal Beskæftigelses- og Integrationsudvalget synliggøre mulighederne for, at borgere med komplekse sager inden for f.eks. sygedagpengeområdet kan få bisidder-bistand via foreninger, organisationer, borgerrådgiver og andre. Desuden skal kommunikationen om mulighederne styrkes.

Analyse af ydelser og tilbud

Forligspartierne er enige om, at der skal igangsættes en bred analyse på tværs af Beskæftigelses- og Integrationsudvalget, Velfærds- og Sundhedsudvalget samt Børne- og Uddannelsesudvalget. Analysen skal kortlægge, hvilke såkaldte "kan og skal"-tilbud og ydelser, der gives til flygtninge, indvandrere samt udenlandske a-dagpengemodtagere og kontanthjælpsmodtagere med henblik på at vurdere, om området kan effektiviseres.

Erhvervsfremme

Et sundt erhvervsliv i vækst er en vigtig brik i en stærk kommune og er med til at sikre, at der skabes arbejdspladser til de mange nye borgere. Horsens Kommunes erhvervsstrategi "Fælles om fremtiden" har et klart mål om at løfte ambitionsniveauet

på erhvervsområdet, så det bliver endnu nemmere at drive virksomhed i Horsens Kommune.

Forligspartierne ønsker at styrke adgangen til nem dialog samt god og hurtig erhvervsservice. Derfor er der i forlængelse af erhvervsstrategien etableret én indgang til kommunen for virksomheder 24 timer, 7 dage om ugen, året rundt.

Samtidig skal virksomhederne fremover have mulighed for at få besøg af en erhvervskontaktperson i kommunen, der kan sikre intern koordinering i kommunen og smidig håndtering af virksomhedens spørgsmål og problemstillinger.

Derudover afsætter forligspartierne 1,5 mio. kr. om året i 2020 og 2021 til at sikre, at Business Horsens fortsat kan tilbyde professionel erhvervsservice til iværksættere og virksomheder samt arbejde målrettet på at sikre etablering af Aarhus Universitets "AU Digital Transformation Lab" i Horsens. Desuden skal Business Horsens gennemføre en række aktiviteter, der kan inspirere lokale virksomheder til forretningsudvikling og innovation med udgangspunkt i de 17 verdensmål.

Endelig ønsker forligspartierne – i samarbejde med erhvervslivet, uddannelsesinstitutioner og andre aktører – at få synliggjort, hvilke nye uddannelser der med fordel kan passe ind på det nye Campus Horsens.

Salg af erhvervsjord

Samtidig ønsker forligspartierne, at der kommer øget fokus på salg af kommunens erhvervsjord. Ambitionen er, at der i 2020-2023 skal sælges mindst 100.000 m² erhvervsjord pr. år.

Samspil mellem skole og erhverv

Projekt Samspil er et stærkt samarbejde mellem folkeskolen og virksomheder i Horsens Kommune. Projektet sikrer, at alle elever fra 0.-9. klasse samt lærere og pædagogisk personale får solidt kendskab til de mange forskellige karrieremuligheder, og en stor del af projektet foregår som virksomhedsbesøg hos lokale virksomheder. På den måde får virksomhederne et stærkt udstillingsvindue samtidig med, at projektet hele tiden tilpasser sig virksomhedernes behov med henblik på at sikre dygtige medarbejdere i fremtiden.

Forligspartierne er enige om, at projektet er unikt og spiller en central rolle i virksomhedssamarbejdet. Derfor skal der gøres en særlig indsats for at synliggøre initiativet og for at sikre, at alle virksomheder i Horsens er bekendt med projektet og har mulighed for at deltage i det omfang, det giver mening.

Udbud og stærkere samarbejde med private virksomheder

Forligspartierne ønsker, at der gennemføres en grundig undersøgelse af mulighederne for at konkurrenceudsætte kommunale opgaver – dog ikke centrale kernevelfærdsopgaver. De enkelte fagudvalg kan arbejde videre med analysen med henblik på at realisere evt. effektiviseringer.

Analysen forelægges Økonomi- og Erhvervsudvalget inden oversendelse til stående udvalg til videre behandling.

Arbejdsklausuler og sociale klausuler

Horsens Kommune har stort fokus på at sikre, at arbejdsklausuler og sociale klausuler overholdes, når private løser opgaver for kommunen. Derfor er det bl.a. besluttet, at der skal bæres tydeligt ID på alle anlægs- og byggepladser. Samtidig gennemføres årligt minimum 10 uanmeldte kontrolbesøg. Desuden gennemføres uanmeldt kontrol ved begrundede anmeldelser.

Forligspartierne er enige om at fordoble antallet af stikprøver fra minimum 10 til minimum 20. Stikprøver skal omfatte både fysiske besøg og skriftlig dokumentation.

I 2020 skal Økonomi- og Erhvervsudvalget drøfte forskellige modeller for udførelse af kontrol med henblik på at sikre, at kontrollen foregår så effektivt som muligt. Udvalget orienteres løbende om evt. overtrædelser.

3. VELFÆRD

3.1. Børn

Dagtilbuds- og skoleområdet i Horsens Kommune leverer flotte resultater med høj trivsel blandt børn og elever, høj forældretilfredshed og gode faglige resultater. Derudover er der etableret stærke samarbejder med uddannelsesinstitutioner, virksomheder og foreninger, og der er sikret høj overgangsfrekvens til de erhvervsrettede uddannelser.

Resultaterne er opnået via en kombination af fælles politiske strategier og et stort decentralt ledelses- og beslutningsrum, hvilket har bidraget til et målrettet ledelsesfokus og en stor og dedikeret indsats blandt lærere og pædagoger.

Forligspartierne ønsker, at fokus holdes på børnenes læring, trivsel og personlige mestring, så der sikres faglige forudsætninger blandt børn og unge til at skabe gode resultater.

Flere hænder i daginstitutioner

Vilkårene i vuggestuer og børnehaver har stor betydning for hvert enkelt barns tryghed og udvikling, og forligspartierne ønsker, at der skal være flere voksne til at skabe tryghed og læring. Derfor skal der over en fire-årig periode tilvejebringes finansiering til at sikre, at Horsens Kommunes samlede ramme på dagtilbudsområdet lever op til de aktuelle anbefalinger om minimumsnormeringer på området.

I første omgang er forligspartierne enige om at tilføre 6 mio. kr. om året til at sikre bedre normeringer i daginstitutionerne. Forudsætter man et tilsvarende årligt løft fremadrettet, vil Horsens Kommune være på niveau med de aktuelle normeringsanbefalinger i forhold til antallet af voksne pr. barn i løbet af den samlede budgetperiode. Forligspartierne understreger, at de ekstra midler skal gå til flere personaletimer tæt på børnene.

Den konkrete udmøntning af midlerne sker decentralt i tæt dialog med ledelse, medarbejdere og forældrebestyrelse.

Med henblik på at sikre, at de øgede normeringer udnyttes optimalt på de tidspunkter, hvor der er mest brug for flere hænder, anvendes digitale værktøjer til at følge indsatsen tæt. Forligspartierne modtager en årlig afrapportering.

Plads til flere børn

Gode fysiske rammer i dagtilbud og skoler er en vigtig forudsætning for læring og trivsel. Samtidig har Horsens gennem flere år været en af de kommuner i landet med størst stigning i børnetallet.

Forligspartierne er optagede af at sikre, at forældre skal kunne vælge den kommunale pasningsform, de ønsker - enten i dagpleje, vuggestue eller børnehave. Der planlægges derfor med en række ud- og ombygninger på dagtilbuds- og skoleområdet.

På dagtilbudsområdet bygges en ny daginstitution i tilknytning til det nye uddannelsescampus, og derudover bygges nye daginstitutioner samt laves kapacitetsudvidelser i de store vækstområder i Bygholm Bakker, Torsted og Hatting, Egebjerg og Sydbyen. Formålet hermed er - ud over at imødekomme pasningsgarantien - at sikre, at forældre i videst muligt omfang kan få deres ønske til pasningstype opfyldt.

Forligspartierne ønsker derudover, at der etableres flere daginstitutionspladser inden for de eksisterende fysiske rammer på Sønderbro Børneenhed. Dette skal medvirke til at sikre et stærkere elevgrundlag på skolen og dermed realisere målene i den formulerede udviklingsplan for Horsens Byskole, afd. Lindvigsvej.

Endelig er forligspartierne enige om, at der generelt skal være fokus på at imødegå stigende efterspørgsel efter vuggestuepladser, og at der derfor kan blive behov for at udvide kapaciteten yderligere i kommunens vækstområder.

På skoleområdet igangsættes renovering og ombygning af Østbirk Skole samt ud- og ombygning af Lund Skole og mindre tilpasninger af Egebjerg Skole.

Derudover er Langmarksskolen nedslidt og skal flyttes med henblik på at sikre mere moderne rammer for læring og udvikling. Flytningen indgår som en del af udviklingsplanen for Sundparken.

Udeområder til bevægelse

Forligspartierne er enige om, at det er vigtigt at understøtte børns leg og læring gennem bevægelse. I tråd med projekt "Bevæg dig for livet" skal der derfor disponeres 1 mio. kr. om året i 2020 og 2021 samt afsættes yderligere 0,5 mio. kr. om året fra 2022- til renovering og optimering af legepladser på skoler og SFO'er, så de i højere grad kan anvendes til læring gennem bevægelse, f.eks. i Stensballe og Hatting.

Tilskud til pasning af egne børn

Forligspartierne er enige om, at der skal være gode muligheder for at indrette sit liv så fleksibelt som muligt. Det gælder også ift. børnepasning.

Derfor udvides mulighederne for hjemmepasning til at omfatte børn frem til skolestart, og samtidig hæves taksterne for børn i alderen 26 uger til 2 år og 11 måneder til 5.000 kr. Derefter er tilskuddet 4.065 kr.

Der afsættes 1 mio. kr. til formålet i 2020-2022, hvorefter ordningen evalueres. Børne- og Uddannelsesudvalget følger udviklingen på området.

Børn med særlige behov

For børn med særlige behov spiller en tidlig indsats i barnets liv en særdeles vigtig rolle samtidig med, at barnet udvikler sig i trygge, inkluderende fællesskaber.

Forligspartierne er derfor enige om, at dagtilbud fremadrettet skal tilbyde *særlige pladser* i kommunens almene dagtilbud, således at børn med særlige behov fastholdes i fællesskaber, der kan tilbyde den nødvendige støtte ind i almenmiljøet.

De særlige pladser ligger på stuer, hvor antallet af børn er færre, end normeringen ellers peger på, og hvor der er et øget antal pædagogiske ressourcer. Der afsættes 1 mio. kr. årligt til formålet.

Midlertidigt løft af skoleområdet

Skoleområdet tilføres 5 mio. kr. i 2020. Midlerne udmøntes af Børne- og Uddannelsesudvalget.

Barselsgrupper til mødre og fædre

Forligspartierne ønsker at supplere det velfungerende tilbud "Familieiværksætterne" med tilbud om barselsgrupper for mødre og fædre med henblik på at sikre en tryk start på familielivet og give tilflyttere gode netværksmuligheder.

Nationale test og karaktergivning

Forligspartierne er optagede af at følge effekten og omfanget af de nationale test, der i tråd med Folkeskoleloven gennemføres på en række skoletrin. Det samme gælder effekten af karaktergivning og længere skoledage. Derfor skal Børne- og Uddannelsesudvalget forelægges tilgængelig forskning vedr. effekterne af de enkelte tiltag med henblik på at vurdere, om der er behov og mulighed for at foretage justeringer inden for den lovgivningsmæssige ramme.

Retningslinjer for mobiltelefoner samt mere bevægelse i skolen

For at sikre at eleverne har mest muligt fokus på at lære, når de går i skole, opfordrer forligspartierne de enkelte skolebestyrelser til at drøfte retningslinjer for brug af

mobiltelefon i skoletiden. Samtidig bør det drøftes, hvordan man får indarbejdet mere bevægelse i skoletiden.

Temadag om SFO

Skolefritidsordningen spiller en central rolle i skolernes arbejde med børnenes trivsel og læring. Derfor skal Børne- og Uddannelsesudvalget drøfte mulighederne for at gennemføre en temadag om skolefritidsordningernes fremtidige rolle i forhold til skolen.

Privatøkonomi for unge

Forligspartierne er enige om, at det er vigtigt, at unge mennesker lærer vigtigheden af at kunne håndtere sin privatøkonomi. Forligspartierne ønsker derfor, at der undervises i privatøkonomi i udskolingen på alle folkeskoler i Horsens Kommune.

Ordblindhed og talblindhed

For børn og unge kan ordblindhed være en alvorlig udfordring, der forhindrer dem i at lære og udvikle sig, hvis ikke de får god og rettidig hjælp. Derfor ønsker forligspartierne, at Børne- og Uddannelsesudvalget forholder sig til, om institutioner og skoler i Horsens Kommune er tilstrækkeligt rustede til at hjælpe børn med problemer med ordblindhed, herunder ordblindhed i kombination med andre diagnoser.

Tilsvarende er visse børn udfordret af talblindhed, hvorfor mulighederne for at teste for talblindhed skal undersøges.

3.2. Ældre, handicap og sociale forhold

På ældreområdet tilføres i alt 11,4 mio. kr. for at sikre fortsat god service i kølvandet på voksende ældreårgange.

Derudover tilføres konkret 10 mio. kr. om året målrettet hjemmepleje- og plejeboligområdet, der – selv når der tages højde for effektivisering på 0,5% - samlet set får et nettoløft på 16,9 mio. kr. Derudover tilføres 2 mio. kr. om året til en styrkelse af serviceniveauet på handicapområdet.

Endelig tilføres yderligere 5 mio. kr. til ældreområdet og 2 mio. kr. til handicapområdet i 2020 med henblik på at give Velfærds- og Sundhedsudvalget mulighed for en længere indfasning af initiativer med henblik på at genoprette budgetbalance på udvalgets budgetansvarsområde.

Boliger til ældre

Forligspartierne ønsker, at alle mennesker skal have gode muligheder for at leve et godt og trygt liv med stærke relationer. De muligheder skal også række ind i alderdommen. Det betyder, at ældre mennesker, der ønsker det, skal have mulighed for at flytte i en tryghedsbolig eller ældrevenlig bolig i det lokalmiljø, som de er en del af.

Det er forligspartiernes ambition, at der i løbet af en årrække skal være garanti for, at ældre over 80 år kan få en passende ældre-, trygheds- eller plejebolig i deres nærområde.

Derfor skal der ske en udbygning af udbuddet af ældrevenlige boliger, og Velfærds- og Sundhedsudvalget skal arbejde med etablering af sociale viceværter i forbindelse med boligerne, således at de ældre har mulighed for at blive boende lokalt og i trygge rammer.

I forlængelse heraf skal det undersøges, om der er mulighed for, at en boligforening kan etablere fire almene ældre/familieboliger på Endelave, således at man kan finde en ældrevenlig bolig på øen, hvis man får brug for det.

Forligspartierne ønsker derudover, at der udarbejdes en samlet udviklingsplan for boliger til særligt plejkrævende ældre, herunder specialiserede pladser i forhold til demente og pladser til korttids- og aflastningsophold.

Derudover skal der ske en udbygning af Plejecenter Egebakken i Egebjerg, så dette i fremtiden består af 45-50 fleksible plejeboliger. Udbygningen igangsættes i 2020 og bidrager til at sikre tilstrækkelig plejeboligkapacitet.

Lokale sundhedstilbud til ældre

For de ældre borgere i Horsens Kommune har det stor betydning, at der er let adgang til gode tilbud både i forhold til sundhed, aktiviteter og træning/genoptræning.

Forligspartierne ønsker, at disse tilbud i højere grad skal være til stede i nærmiljøet, således at flest muligt får nemmest mulig adgang til de tilbud, der skaber tryghed, afhjælper ensomhed og hjælper ældre med at klare sig godt i hverdagen.

Derfor etableres nye lokale sundhedsklinikker i Østbirk, Hovedgård, Præsthøjgården, Egebjerg, Gedved og Sønderbro – i tillæg til de eksisterende i Ceres Centret, Lindehøj, Åpark Centret og Søndergaarden. Her kan ældre borgere mere fleksibelt få hjælp, når de har brug for det – der hvor de er.

Den vigtige genoptræning efter sygdom og indlæggelser skal ligeledes tage udgangspunkt i nærmiljøet, således at det sker så hensigtsmæssigt og fleksibelt som muligt for den enkelte borger. Derfor skal der udarbejdes en ny model for genoptræning i Horsens Kommune, der sikrer nem og nær adgang til træning og genoptræning.

Lokale aktivitetscentre

Samtidig udvides og styrkes de lokale aktivitetscentre med henblik på at øge aktiviteter og fremme fællesskaber. Konkret skal der ske udvidelse af eksisterende aktivitetscentre i Brædstrup og Egebjerg. Finansieringen sker inden for Velfærds- og Sundhedsudvalgets anlægsramme.

Højtider

Traditioner er vigtige i de fleste menneskers liv, og forligspartierne ønsker, at der på plejecentrene skal være mulighed for fortsat at markere og fejre højtider efter samme traditioner som hjemme. Derfor skal Velfærds- og Sundhedsudvalget opprioritere plejecentrenes muligheder for at fejre jul og andre højtider. Der afsættes 0,5 mio. kr. om året, som kan bringes i anvendelse sammen med frivillige.

Rekruttering til social- og sundhedsområdet

Social- og sundhedsområdet mangler arbejdskraft, og udfordringen ser ud til at vokse i de kommende år. Forligspartierne ønsker derfor, at Horsens Kommune tager 15 ekstra elever i 2020. Der afsættes 1,8 mio. kr. om året i tre år til formålet.

Bedre løsninger i fællesskab

Forligspartierne ønsker at undersøge og hente inspiration fra det norske modelkommune-koncept, hvor nye velfærdsløsninger - i endnu højere grad end i dag - udvikles i samarbejde mellem borgere, medarbejdere og ledere. Velfærds- og

Sundhedsudvalget skal undersøge konceptet og evt. udpege områder, hvor modelkommune-konceptet kan inspirere.

Social bæredygtighed

Forligspartierne er enige om, at Horsens er en kommune for alle, og hvor alle skal have gode muligheder for at skabe sig et godt liv. Derfor skal der udarbejdes en tværgående strategi for social bæredygtighed og bekæmpelse af ulighed med fokus på bolig, sundhed, uddannelse mv. Arbejdet forankres i Udvalget vedrørende Borgerrettede Sundhedsfremmeinitiativer.

Gratis parterapi

Skilsmisseprocenten i Danmark er høj, og skilsmisse kan have store omkostninger for både børn og voksne. Derfor ønsker forligspartierne, at der indføres gratis parterapi til forældre, der har problemer i parforholdet. Terapien skal omfatte fem gratis samtaler med en psykolog eller parterapeut. Der afsættes 250.000 kr. om året i en prøveperiode på tre år.

Støtte til enlige, arbejdsløse forældre

Forligspartierne er optagede af at sikre, at alle børn har mulighed for at leve et godt liv. Idet forældres livssituation ofte påvirker børns muligheder, ønsker forligspartierne at undersøge mulighederne for at gøre en særlig indsats for enlige, arbejdsløse forældre.

Bekæmpelse af ensomhed hos ældre

Horsens Kommune står foran et projekt, der har til formål at modvirke ensomhed, mistrivsel og depression hos ældre mænd. Forligspartierne er enige om, at Velfærds- og Sundhedsudvalget skal følge projektet tæt med henblik på at vurdere, om det skal udbredes til at gælde alle ældre.

Livskvalitet til borgere med uhelbredelig kræftsygdom

Livet med uhelbredelig kræft er ubarmhjertigt, og forligspartierne er enige om, at mulighederne for at forbedre livskvaliteten for denne målgruppe skal undersøges. En ny indsats kan f.eks. ske på tværs af forskellige aktører som Vital Horsens, Sund By, hjemmesygeplejen og andre.

Forligspartierne ønsker endvidere, at der indledes dialog med regionen i forhold til, om der er tilstrækkelig kapacitet på Gudenå Hospice, Brædstrup.

Handicaprådet

Horsens Kommune har løbende større og mindre anlægsprojekter i gang. Forligspartierne ønsker, at Horsens skal være en endnu mere handicapvenlig

kommune, og derfor skal Handicaprådet altid tages med på råd, når nye anlægsprojekter igangsættes.

Kirkens Korshær

Kirkens Korshær i Horsens yder en stor indsats for kommunens udsatte borgere. Derfor hæves det faste kommunale årlige tilskud med 100.000 kr. om året i tre år.

Velfærds- og Sundhedsudvalget går i dialog med Kirkens Korshær om anvendelsen af midlerne med henblik på, at midlerne i videst muligt omfang går til aktiviteter i relation til varrestuen.

Krisecenter for mænd

Krisecenter for mænd tilføres 100.000 kr. om året i tre år.

Selvbyggede boliger for unge hjemløse

Med inspiration fra projektet UDENFOR skal det undersøges, om der i Horsens kan skabes mulighed for, at hjemløse kan være med til at bygge deres egen mobile bolig. Ambitionen i UDENFOR er, at mobile og selvbyggede boliger kan hjælpe mennesker, der lever på kanten, videre i deres liv.

4. KULTUR OG FRITID

Nyt ungdomskulturhus og mere kultur

Kulturen har gennem årtier spillet en afgørende rolle for udviklingen i Horsens – og gør det stadig. Både de store koncerter, de mange festivaler og events og den gode hverdagskultur er med til at gøre kulturbrandet stærkt.

Men der er fortsat brug for udvikling, hvis Horsens skal blive ved med at være en stærk kulturkommune, der rummer fremtidens kulturinstitutioner og -tilbud.

Derfor afsættes 2 mio. kr. om året i 2020-2022 til PR-puljen, der skal understøtte kulturen, de store koncerter, sportsevents og andre store arrangementer i regi af bl.a. Horsens Summit, der arbejder med verdensmål i 2019-2022.

Med ibrugtagningen af Campus i 2021 får op mod 8.000 studerende deres daglige gang i og omkring midtbyen, og forligspartierne ønsker, at der skal være stærke tilbud til de mange studerende og unge mennesker i Horsens.

Derfor skal Kulisselageret, der i dag er en central del af den musikalske scene i Horsens, flyttes og udbygges, så Horsens får et nyt og større spillested, der kan imødegå nutidens behov inden for rytmisk musik. Stedet skal være med til at sikre, at Horsens også i fremtiden kan tilbyde et varieret musikudbud på allerhøjeste niveau og skal samtidig fungere som et moderne studenterhus, ungekulturhus og et kraftcenter for talenter inden for rytmisk musik.

For at sikre en central beliggenhed tæt på Campus etableres det nye ungekulturhus i det område, der i dag rummer Det Gule Pakhus. De eksisterende aktiviteter i Det Gule Pakhus skal fortsætte som en integreret del af det kommende ungekulturhus.

Der etableres en projektgruppe med en udpeget projektleder og med deltagelse af kultur- og eventchefen, lederen af Kulisselageret og repræsentation fra Ungdomsskolen og nuværende aktører på Det Gule Pakhus. Projektgruppen refererer til kommunaldirektøren og skal inden juni 2020 aflevere et oplæg vedr. fremtidig organisering, indhold m.v. i et nyt Ungdomskulturhus. Oplægget behandles i Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Forligspartierne tilkendegiver samtidig ønske om at understøtte etableringen af det nye ungekulturhus med op til 10 mio. kr., gerne suppleret med ekstern finansiering fra f.eks. fonde og uddannelsesinstitutioner. Derudover er det ambitionen, at det meste af den fremtidige drift af huset kan sikres via samling af de allerede afsatte

driftsbudgetter til Kulisselageret, inkl. musikstedet og Det Gule Pakhus. I den forbindelse skal der sikres ressourcer til hensigtsmæssig personalesammensætning.

Børnekulturhus

En vigtig del af den gode hverdagskultur i Horsens handler om, at der er kulturtilbud for alle aldre. Horsens har i dag flere dygtige og kreative kulturskoler samlet på Kulturstationen, der også huser faglokaler i Byskolens afdeling Kildegade.

Forligspartierne ønsker, at Kulturstationen i endnu højere grad skal være byens åbne børnekulturhus, og at det skal ske i et stærkt samarbejde mellem de tre kulturskoler og Horsens Byskole. Der skal således skabes et fælles kreativt hus, der inviterer børn og børnefamilier ind, som fungerer som en vigtig rugekasse for kreativ talentudvikling, og som samtidig løfter mulighederne og potentialet for undervisningen i de kreative fag på Horsens Byskole og dermed sikrer Horsens Byskole muligheden for at udvikle en særlig kulturprofil.

Konkret disponeres fra Børne- og Uddannelsesudvalgets område 3 mio. kr. til udvikling og modernisering af faglokaler i 2020. Samtidig ønsker forligspartierne, at der afsættes yderligere 3 mio. kr. til projektet under Kultur- og Civilsamfundsudvalget samt disponeres yderligere 2 mio. kr. inden for eksisterende ramme forudsat, at der findes ekstern finansiering svarende hertil.

FÆNGSLET

FÆNGSLET har gennem de senere år gennemgået en fantastisk udvikling med mange kulturelle arrangementer, erhvervsarrangementer og konferencer, et Fængselsmuseum i international klasse og en lang række mindre virksomheder, som har etableret sig i kontormiljøerne på FÆNGSLET.

Ydermere har FÆNGSLET modtaget betydelige fondsdonationer fra A.P. Møllerfonden, Realdania, Augustinusfonden og Familien Hede Nielsens Fond til realisering af det ambitiøse projekt "Vestsalen", som forventes at stå færdigt primo 2022.

Horsens Kommune har investeret ca. 20 mio. kr. i de kommunale arealer omkring FÆNGSLET til koncertplads, parkeringsfaciliteter og omdannelsen af de grønne arealer til en bypark samt ca. 10 mio. kr. i omdannelsen og udviklingen af Fængselsmuseet – bl.a. med den snarlige ibrugtagning af store dele af kælderens samt forbedrede adgangsforskel for handicappede borgere.

Forligspartierne anerkender den store indsats, der er ydet af bestyrelse og ledelse på FÆNGSLET og ønsker at tilkendegive, at Horsens Kommune også fremadrettet vil understøtte projekter og initiativer, som kan udvikle og positionere FÆNGSLET som kulturelt fyrtårn af internationalt format.

Kultur- og fritidsfaciliteter

Horsens Kommune er blevet en del af projekt "Bevæg dig for livet", der har til formål at forbedre sundheden for kommunens borgere ved at få flere til at motionere.

Forligspartierne ønsker at understøtte indsatsen ved at investere i modernisering, istandsættelse og optimering af kommunens eksisterende idræts- og fritidsfaciliteter helt generelt. Konkret skal det undersøges, hvordan Hattinghallen kan istandsættes.

Samtidig arbejdes der fortsat med etablering af kunstgræsbaner i kommunen, og forligspartierne er enige om, at de næste kunstgræsbaner, der skal igangsættes, er i Hovedgård og derefter Østbirk.

Endelig opleves et betydeligt efterslæb på istandsættelse og reovering af fritids- og idrætsfaciliteter.

Derfor hæves Kultur- og Civilsamfundsudvalgets anlægspulje med 13 mio. kr. over tre år.

Midlerne disponeres til reovering og nyanlæg af idrætsfaciliteter. Desuden skal Kultur- og Civilsamfundsudvalget udarbejde en model for fordeling, der sikrer, at midlerne i videst muligt omfang prioriteres til foreninger og frivillige, der selv har mulighed for at bidrage med medfinansiering og/eller andre ressourcer.

Forligspartierne ønsker, at mulighederne for delvis afskærmning af området under syd-tribunen på Casa Arena undersøges med henblik på at skabe bedre muligheder for flere aktiviteter på stadion. Desuden medfører nye krav til banehåndtering øgede driftsudgifter for Forum Horsens, hvorfor der afsættes 0,5 mio. kr. pr. år til øget drift af anlægget.

Havnebad Nordre Kaj

Som en del af omdannelsen af Nordre Kaj i Horsens midtby til en åben og attraktiv ny bydel er det besluttet, at der etableres et havnebad. Forligspartierne er enige om, at havnebadet skal indrettes, så borgerne får optimale forhold for mange forskellige slags aktiviteter på havnen. Derfor skal havnebadet udvides i forhold til det, der oprindeligt var en del af skitseplanen for projektet. Havnebadet forventes at blive udført med bassiner udformet som kar og med tilførsel af rent vand.

Forligspartierne afsætter yderligere 10 mio. kr. til formålet, under forudsætning af, at der rejses minimum et tilsvarende beløb fra private donorer og fonde.

Badeanlæg på Endelave

Endelave udvikler sig positivt med en række spændende initiativer på øen. En gruppe frivillige har rejst et millionbeløb til et nyt badeanlæg på Endelave, og forligspartierne er enige om at støtte det stærke initiativ med 360.000 kr. i 2020. Beløbet finansieres inden for den eksisterende ramme.

Flere voksne skal dyrke motion

Horsens Kommune er udvalgt som visionskommune for projekt "Bevæg dig for livet" frem til 2024. Forligspartierne ønsker at understøtte ambitionen om at få flere voksne til at dyrke motion. Samtidig skal niveauet for foreningstilskud øges, så foreningernes incitament til at få flere voksne medlemmer styrkes. Der afsættes i alt 1 mio. kr. om året i 2020-2024.

Outdoor-sport

Outdoor-sport vinder mere og mere frem, og bevægelse i naturen understøtter desuden ambitionerne i "Bevæg dig for livet". Derfor afsættes 250.000 kr. om året i tre år til at understøtte foreninger og frivilliges arbejde med etablering af mountainbikespor. Arbejdet forankres i Kultur- og Civilsamfundsudvalget.

Elitesport

Horsens Kommune har været Team Danmark-elitekommune siden 2008 med fokus på at fremme vilkårene for eliteidræt og specielt talentudvikling i kommunen. Forligspartierne er enige om at styrke indsatsen med 0,25 mio. kr. i 2020. Kultur- og Civilsamfundsudvalget orienteres om anvendelse og effekt af de øgede ressourcer.

Skulpturallé

Kunst og streetart er med til at skabe liv og inspiration i bybilledet. Forligspartierne ønsker, at det stærke udgangspunkt i Horsens skal styrkes yderligere ved at etablere en skulpturallé fra Campus til lystbådehavnen og til Kunstmuseet. Alléen skal have internationalt niveau og kunne tiltrække kunstinteresserede fra hele landet. Horsens har allerede skulpturer af Kvium, Lemmerz og Bjørn Nørgaard, som er doneret af Horsens Folkeblads Fond. Fortsættelsen kunne f.eks. være med værker af Kvium, hvis kunstneren ønsker det. Kultur- og Civilsamfundsudvalget skal afdække mulighederne, herunder for finansiering der skal være både kommunal og ekstern.

Bedre adgangsforhold ved Kunstmuseet

Forligspartierne er enige om, at Kultur- og Civilsamfundsudvalget skal undersøge, hvordan der kan skabes bedre adgangsforhold ved Horsens Kunstmuseum.

5. BOSÆTNING OG INFRASTRUKTUR

Flere udstykninger

Horsens Kommune vokser, og forligspartierne er enige om, at der fortsat skal arbejdes målrettet for at tiltrække flere borgere. Derfor vil der også fremadrettet være behov for at lave nye udstykninger i Horsens Kommune. Forligspartierne ønsker i de kommende år mulighed for ca. 80-100 kommunale boliggrunde om året kombineret med salg af større og mindre projektgrunde til privates udvikling for derved at sikre et tilstrækkeligt og varieret boligudbud, der svarer til kommunens fortsatte vækst.

Den gældende kommuneplan giver en række muligheder for kommunale og private udstykninger bl.a. i Brædstrup, Hatting, Bygholm Bakker og Nørrestrand samt mindre områder i Stensballe og Egebjerg. I den kommende kommuneplan skal det sikres, at der også fremadrettet er udlagt tilstrækkeligt areal til fortsat boligudbygning.

Derudover sættes fokus på at gennemføre en række mindre projektsalg af eksisterende kommunalt ejede arealer med henblik på opførelse af mindre rækkehusprojekter.

Almene familieboliger og billige boliger

Forligspartierne er optagede af at sikre, at Horsens Kommune bliver ved med at være en kommune for alle. Derfor skal der i forbindelse med byfortætning eller nye boligområder altid være fokus på etablering af almene boliger i hele kommunen – i samarbejde med boligforeningerne.

I forlængelse af Horsens' ambition om at få Sundparken af regeringens ghettoliste ønsker forligspartierne, at der i 2020 udarbejdes en plan for etablering af erstatningsboliger for de almene familieboliger, der omdannes i Sundparken. De kommende almene boliger skal være mindre familieboliger, 2-3 værelser, der skal etableres bynært, f.eks. i Stensballe, Egebjerg, Gedved, Hatting, Søvind og Lund. Huslejen skal matche priser i Sundparken.

Desuden ønsker forligspartierne, at der generelt kommer flere billige boliger i Horsens Kommune. Der skal derfor etableres mindst 75 billige boliger med en husleje på ca. 4.000 kr. om måneden. Ambitionen skal realiseres ved, at der i forbindelse med kommende projekter indgår maksimalt 10 billige boliger pr. projekt.

Endelig ønsker forligspartierne, at der i Ny Havnegade opføres et antal almene handicapvenlige boliger samt boliger til sårbare unge.

Fremrykkelse af Ringvej Syd

Horsens Byråd har med Kommuneplan 2017 besluttet at videreføre Ringvej Syd fra Bjerrevej til Bollervej og videre til havnen i Horsens. Videreførelsen af omfartsvejen vil fjerne trafik fra midtbyen, sikre en bedre forbindelse rundt om byen og fjerne smutvejskørsel fra boligkvarterer i sydbyen. Videreførelsen af Ringvej Syd er således en af de helt centrale milepæle i Trafik 2030-planen, som vil have stor betydning for infrastrukturen i og omkring Horsens.

Forligspartierne beslutter at fremrykke etableringen af Ringvej Syd, således at anlægsarbejdet igangsættes, så snart VVM-redegørelsen er gennemført – forventeligt medio 2020. Med budgetaftalen fastslås, at alle forligspartier står bag projektets gennemførelse, og der er enighed om, at projektet gennemføres så hurtigt, som det lader sig gøre.

Til forundersøgelser og opkøb af arealer afsættes 32 mio. kr. i 2020-2021, mens de øvrige midler frigives i perioden 2022-2025 i henhold til planen for projektets gennemførelse.

Plan- og Miljøudvalget følger mulighederne for statslig medfinansiering af større infrastrukturprojekter via puljer m.v.

Nordlig omfartsvej

Den hastige udvikling af bl.a. områderne nord for byen peger samtidig på, at der allerede nu bør igangsættes planlægning af en nordlig omfartsvej om Horsens by. Forligspartierne ønsker derfor, at Plan- og Miljøudvalget i løbet af 2020 fremlægges en række forslag til forskellige linjeføringer af en ny nordlig omfartsvej om Horsens by. Der afsættes 0,5 mio. kr. om året i 2020 og 2021 til analysearbejde.

Forligspartierne er opmærksomme på, at planlægningshorisonten for den samlede infrastrukturplan for Horsens by forventes at blive indtil 2035.

Parkering

Forligspartierne er enige om, at der skal være gode parkeringsforhold for borgere, handlende og andre besøgende, og at gadeparkering i midtbyen er afgørende for detailhandlen.

Derfor skal der sikres nye "erstatningspladser", når p-pladser nedlægges i forbindelse med større anlægsprojekter.

Plan- og Miljøudvalget undersøger derudover mulighederne for at etablere en parkeringsfond for Horsens midtby.

Samtidig er den et-årige forsøgsordning med to timers gratis parkering i Horsens midtby blevet meget positivt modtaget af borgere og erhvervsdrivende. Derfor gøres ordningen permanent. Desuden skal det undersøges, om ordningen kan gøres mere brugervenlig for bilisterne, så betaling, administration og kontrol optimeres.

Forligspartierne ønsker at få afdækket, om der er mulighed for at etablere midlertidige parkeringsarealer i midtbyen, indtil de planlagte p-huse står klar. Det kan f.eks. være ved at etablere parkeringspladser på arealer, som midlertidigt står tomme efter nedrivning.

Konkret ønsker forligspartierne at udbyde det kommunalt ejede parkeringsareal Torvegården, der ligger på Nørregade. For at give så mange bydere som muligt mulighed for at udarbejde konkrete bud på en parkeringsløsning, der øger kapaciteten betydeligt, ønskes en lang udbudsperiode.

Forligspartierne ønsker, at Plan- og Miljøudvalget skal drøfte en mere differentieret parkeringsnorm end den eksisterende i forbindelse med bl.a. nybyggeri i forskellige boligområder.

I deres arbejde med at sikre gode parkeringsforhold i Horsens skal Plan- og Miljøudvalget desuden undersøge behovet for flere handicappladser samt flere pladser til elbiler, herunder muligheden for at indarbejde ladestandere i lokalplaner samt opfordre private parkeringshusejere til at etablere lademuligheder.

Endelig ønsker forligspartierne, at Plan- og Miljøudvalget tager en fornyet drøftelse og vurdering af det vedtagne projekt om anlæg af cykelstier på Emil Møllersgade. Delprojektet vedr. etablering af ny tilkørsel til Silkeborgvej inkl. etablering af signalanlæg fortsættes dog.

Cykelstier

Flere skal cykle i Horsens. Det er godt for miljøet, sundheden og trængslen i midtbyen, hvis flere vælger cyklen frem for bilen, og derfor er der planlagt en række nye cykelstiprojekter og forbedringer af de eksisterende stier. Det skal gøre det endnu mere attraktivt at cykle i Horsens og gøre cyklen til et reelt alternativ til bilen på de korte ture på op til 6 km.

Det er planlagt, at der skal etableres et net af stier fra de mindre bysamfund rundt om Horsens og ind til Horsens by. Stierne skal være kendetegnet ved, at de er direkte ruter, har en høj fremkommelighed, og at der er sikre krydsninger i et sammenhængende fintmasket cykelrutenet. Rutenettet skal give god adgang til Horsens midtby og bl.a. banegården, VIA University College og større arbejdspladser.

Når de nordlige og sydlige ringforbindelser er etableret, forventes det, at der vil være markant mindre gennemkørende trafik i Nørregade. Forligspartierne ønsker i den forbindelse, at der etableres gode forhold for både fodgængere og cyklister, bl.a. med etablering af cykelstier i Nørregade.

Forligspartierne ønsker, at 1. etape af supercykelstien mellem Horsens og Hatting anlægges i 2020. Etappen dækker strækningen fra midtbyen (Lindvigsvej) til Østerhåbsvej, hvor stien kobles på det eksisterende stinet.

Derudover opgraderes cykelstien mellem Horsens by og Gedved, ved at afmærkningen i krydsene forbedres, så der skabes bedre og mere sikre forhold for cyklisterne på strækningen. Samtidig etableres et nyt asfaltslidlag på strækningen mellem Adelgade og Gl. Århusvej samt fra Egebjerg mod Gedved.

I 2020 skal der også igangsættes projektering af cykelsti mellem Hovedgård og Horsens midtby. Projekteringen skal frembringe forskellige forslag til linjeføringer, herunder forventet økonomi m.v.

Derudover følger Plan- og Miljøudvalget mulighederne for statslig medfinansiering til yderligere cykelstier via puljer m.v.

Plan- og Miljøudvalget anmodes om at vurdere, om det vil give mening at formulere en opdateret cykelstrategi og evt. -kampagne.

Økonomi- og Erhvervsudvalget udarbejder i 2020 et samlet overblik over cykelstinet i Horsens Kommune. Formålet hermed er at skabe et grundlag for en langsigtet planlægning af udbygningen og opdatering af nettet samt at skabe et grundlag for budgetlægning heraf i budget 2021-2024.

Forbedret busbetjening

Byerne omkring Horsens by vokser hurtigt i disse år. Men betjeningen fra den kollektive trafik er ikke helt fulgt med i samme takt. Samtidig har regionen udmeldt væsentlige sparekrav, og der er igangsat en omfattende gentænkning af hele den kollektive trafikbetjening.

Forligspartierne ønsker, at Hatting, Egebjerg og Gedved fremadrettet betjenes med bybusser som supplement til eksisterende regionale ruter. Forligspartierne ønsker, at de pågældende områder som udgangspunkt betjenes med timedrift. Hermed muliggøres også flere afgang på ruten Horsens – Østbirk.

Det forventes, at ændringerne kan træde i kraft medio 2020, og der afsættes 1,2 mio. kr. i 2020, 2,4 mio. kr. i 2021 og 2022 samt 1,2 mio. kr. i 2023. De nye bybusser indtænkes i den kommende analyse og gentænkning af kollektiv trafik i Horsens Kommune.

I forbindelse med budgetaftalen for 2018 blev der indført en særlig fordelagtig ordning for pensionister. Forligspartierne ønsker i forbindelse med gentænkningen af den kollektive trafik, at det undersøges, om der kan gives bedre vilkår for studerende på ungdomsuddannelser og videregående uddannelser i Horsens Kommune.

I forbindelse med gentænkningen skal mulighederne for og potentialet ved etablering af en fjernbusterminal ved motorvejen ved Lund - der bl.a. kan servicere lufthavns- og fjerntrafik - også undersøges, herunder en buslinje mellem fjernbusterminalen og Horsens midtby.

Derudover skal bedre kollektiv trafik til erhvervsområderne indgå i gentænkningen af den kollektive trafik.

Endelig ønsker forligspartierne, at det i dialog med Skanderborg og Silkeborg afklares, om der kan skabes bedre forbindelser mellem Brædstrup og Skanderborg og området mellem Sdr. Vissing, Voervadsbro og Voerladegaard.

Med henblik på at sikre at der også fremover er god og regelmæssig kollektiv trafik, afsættes 1 mio. kr. om året til den fremadrettede drift.

Flexitur

Mange borgere har gavn af flexiturordningen, men stoppestederne i midtbyen er begrænsede. Derfor skal der fremover også være mulighed for nyt knudepunkt/stoppested ved sygehuset. Plan- og Miljøudvalget undersøger øvrige stopmuligheder.

Endelavefærgen

Forligspartierne ønsker at understøtte den positive udvikling på Endelave og ønsker derfor at afsøge mulighederne for yderligere takstreduktioner på Endelavefærgen. Borgmesteren bemyndiges derfor til at tage kontakt til Folketingets trafikudvalg m.fl. med henblik på at få Endelavefærgen omfattet af de statslige støttemuligheder, som en række andre ø-færger er omfattet af.

Trafiksikkerhed

Forligspartierne ønsker at optimere trafiksikkerheden i Søvind, hvor der er mange fodgængere, der krydser vejen – ikke mindst børn og ældre. Derfor skal Plan- og Miljøudvalget drøfte mulighederne for bedre trafiksikkerhed i Søvind, herunder fartdæmpende foranstaltninger.

Endelig ønsker forligspartierne, at overgangen mellem Bilka og Sundhedshuset på Grønlandsvej opgraderes med fodgængerfelt og skiltning.

Bedre vejnet i byudviklingsområder

Mange nye borgere flytter hvert år til Horsens, og nye boligområder vokser frem.

Nogle af dem etableres i tilknytning til eksisterende byområder, hvor vej- og stinettet ofte ikke er udbygget til at håndtere de nye forhold med større boligområder og mere trafik med biler, cykler og fodgængere. Forligspartierne ønsker, at der er løbende fokus på at opgradere og tilpasse vejnettet i byudviklingsområder. Der disponeres 300.000 kr. årligt fra den eksisterende trafiksikkerhedspulje.

Løft til mellembyer og landsbyer

Forligspartierne er enige om, at der skal være fokus på udviklingen af hele kommunen. Her spiller både mellembyer og landsbyer en vigtig rolle, og stadig flere flytter til mange af de mindre lokalsamfund i Horsens Kommune.

Borgere, foreninger og frivillige i lokalsamfundene har i dag en kontaktperson i Sund By. Forligspartierne anmoder direktionen om at komme med forslag til en evt. styrkelse af denne ordning, således at landsbyråd og lokalråd oplever en stærk koordineret indgang til Horsens Kommune.

For at understøtte den lokale udvikling og det frivillige engagement fordobles puljen til initiativer i regi af "Trykke landsbyer" fra 0,5 mio. kr. til 1 mio. kr. i 2020. Tilsvarende tilføres mellembypuljen 0,5 mio. kr. i 2020, så der i alt er 1,25 mio. kr. i mellembypuljen i 2020. Grundet det igangværende arbejde med områdefornyelse i Brædstrup disponeres 70.000 kr. af midlerne til at støtte Brædstrup Lokalråd i 2020.

Samtidig afsættes der 100.000 kr. i 2020 til indkøb af udstyr til frivillige, der tager ansvar for vedligehold i de mindre lokalsamfund.

Støjværn

I takt med den stigende trafik generes flere af støj. Derfor forøges puljen til støjværn med 0,5 mio. kr. pr. år i tre år.

Derudover følger Plan- og Miljøudvalget mulighederne for statslig medfinansiering via puljer m.v.

Modernisering af skiltning i erhvervsområder og på indfaldsveje

Byrådet har vedtaget regler for skiltning i midtbyen og ved indfaldsvejene til byen. Formålet har været at sikre en sammenhæng mellem de erhvervsdrivendes behov og byens ønsker til de visuelle indtryk, borgerne får, når de bevæger sig rundt i byen.

De tekniske og visuelle muligheder ændres og udvikles hele tiden. Forligspartierne er derfor enige om, at reglerne for skiltning i erhvervsområderne og på de større indfaldsveje skal moderniseres. Dette betyder blandt andet, at forligspartierne ser positivt på, at der åbnes for bedre muligheder for skiltning og pyloner. De nuværende regler for skiltning i midtbyen skal dog fastholdes.

Arbejdet forankres i Plan- og Miljøudvalget, der også træffer beslutning om de reviderede regler.

Erhverv ved E45

Forligspartierne er enige om, at der skal etableres et erhvervsområde tæt på E45, der giver mulighed for, at private bl.a. kan etablere restaurant, tankstation o.l. der kan servicere bilister og lastbiler i området.

6. NATUR OG KLIMA

Beskyttelse af de fælles værdier

Horsens Kommune vil være en frontløberkommune inden for bæredygtighed og har bl.a. vedtaget at ansøge om at blive Klimakommune Plus+. I forlængelse heraf ønsker forligspartierne, at der skal særligt fokus på at beskytte de fælles grundvandsressourcer mod forurening, så der også i fremtiden er rent drikkevand til alle.

Derfor er der afsat midler til at udarbejde indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse i de fem statsligt udpegede indsatsområder Nim, Brædstrup, Rugballegård, Hovedgård og Endelave inden udgangen af 2023. Forligspartierne ønsker at fortsætte indsatsen fra 2015 på området samt øge indsatsen yderligere, således at der afsættes 1,5 mio. kr. om året i tre år.

Horsens' nærhed til havet betyder, at byen er udsat ved stormflod og skybrud. Forligspartierne ønsker, at Horsens Kommune i samarbejde med Samn Forsyning indretter regnvandssystemet, så det kan håndtere de mængder vand, der kan forventes i fremtiden. I den forbindelse vil der også blive udarbejdet en ny spildevandsplan og en oplandsanalyse med kortlægning af skybrudsveje.

Derudover er forligspartierne enige om, at Horsens Kommune inden for en to- til tre-årig periode vil have færdigbehandlet alle ubehandlede sager om at få tilsluttet ejendomme til Samn Forsynings nye ledninger.

Påbud vedr. separering m.v. godkendes endeligt i Plan- og Miljøudvalget.

Til indsatsen afsættes 1 mio. kr. årligt i tre år.

Plan- og Miljøudvalget skal desuden undersøge mulighederne for at etablere mini-vådområder i samarbejde med landbruget for at minimere kvælstofudledningen i fjorden.

Forligspartierne ønsker, at Plan- og Miljøudvalget udarbejder en samlet ambitiøs strategi for skovrejsning med henblik på grundvandssikring. Strategien udarbejdes i samarbejde med vandforsyningsselskab og vandværker.

Endelig disponeres 50.000 kr. til ålegræsprojekt, der skal sikre en renere fjord.

Åen tilbage til byen

En anden vigtig brik i klimasikringen af Horsens midtby er at føre åen tilbage til bymidten. Ved et nyt å-forløb kan den optage en stor del af det vand, der ved voldsomt vejr ellers kan medføre oversvømmelser og materielle skader. Samtidig skabes et attraktivt byliv for borgere og handlende. Forligspartierne ønsker, at der udarbejdes en udviklingsplan for projektet. Planen præsenteres i løbet af 2. halvår 2020.

Bæredygtig bydel i Horsens

Forligspartierne ønsker, at bæredygtighed indtænkes i alle kommunens bygge- og anlægsprojekter. Plan- og Miljøudvalget skal konkret vurdere, om der kan stilles nye og mere ambitiøse mål for bæredygtighed.

Desuden skal der skabes øget opmærksomhed om bæredygtighed og ressourceforbrug. Det skal dels ske ved at gennemføre en konference om bæredygtigt byggeri i regi af Horsens Summit og dels ved at afvikle 4-6 årlige temadage om bæredygtighed og ressourcer for alle interesserede.

Samtidig skal Horsens Kommune udpege et konkret byområde, som skal være en helt bæredygtig bydel efter inspiration fra f.eks. Friland eller Grobund.

Flytning af Vedslet Genbrugsplads

Horsens Kommune har høje ambitioner på affaldsområdet og arbejder løbende på indsatser, der giver mere affaldssortering, genbrug og genanvendelse til gavn for vores miljø. Med den planlagte byudvikling nord for Nørrestrand er der behov for at etablere en ny genbrugsplads, der dækker området fra Egebjerg til Hovedgård, og som samtidig kan aflaste Horsens Genbrugsplads. Den nye genbrugsplads skal bygges efter cirkulære, bæredygtige principper og erstatte den mindre Vedslet Genbrugsplads. Projektet takstfinansieres.

Døgnåben genbrugsplads og haveaffaldsdepoter

Forligspartierne er enige om, at Plan- og Miljøudvalget skal undersøge mulighederne for døgnåbne genbrugspladser med anvendelse af nummerpladescanning og videoovervågning.

Samtidig skal det undersøges, om der med fordel kan etableres 2-3 haveaffaldsdepoter i kommunen for at lette borgeradgangen.

Affaldssortering i det offentlige rum og ved arrangementer

I 2018 lavede Horsens Kommune flere forsøg med sortering af affald i det offentlige rum og til arrangementer, hvor kommunen var arrangør. Resultaterne har været gode

og vist, at borgerne gerne vil sortere affald, og at der kan gøres en endnu større indsats til gavn for miljøet.

Forligspartierne ønsker, at der bliver indsamlet og genanvendt mere affald i det offentlige rum og ved kommunale arrangementer. Derfor skal der fremover affaldssorteres i f.eks. parker, naturområder, pladser og veje samt til Wall of Sound, Horsens Middelalderfestival, Krimimessen og ved Langelinie, hvor der løbende er events og arrangementer.

Forligspartierne ønsker, at Horsens Kommune går i gang med at styrke affaldssorteringen i det omfang, at indsatsen afholdes inden for den eksisterende drift. Forligspartierne noterer sig i den sammenhæng med tilfredshed, at der er igangsat et samarbejde mellem Plan- og Miljøudvalget og Kultur- og Civilsamfundsudvalget om at afvikle kulturelle events på endnu grønnere vis end i dag. Dette arbejde udmunder i en række anbefalinger i løbet af foråret 2020, som forelægges politisk niveau.

Udfasning af plast

I budgetaftalen for 2019 blev det besluttet, at Horsens skal være plastikfri kommune. Forligspartierne er enige om, at udfasningen af plastbestik og engangsservice skal være tilendebragt i løbet af 2020.

El- og hybridbiler

Forligspartierne er enige om, at Horsens Kommune skal have fokus på mulighederne for indkøb af el- og hybridbiler til kommunens egne funktioner.

Ved nyindkøb skal der således foretages en konkret vurdering af mulighederne for at købe el- eller hybridbiler. Vurderingen skal tage udgangspunkt i bilens fremtidige funktion, arbejdsmiljø m.v.

Naturpolitik

Forligspartierne anmoder GRO – Horsens Grønne Tænk tank – om at skabe overblik over de eksisterende politikker og strategier inden for naturområdet med henblik på at komme med anbefalinger til formulering af en egentlig naturpolitik.

Øget biodiversitet og faunastriber

Naturen er under pres, og der bliver færre og færre insekter, fugle og smådyr. Forligspartierne ønsker at styrke biodiversiteten ved bl.a. i samarbejde med lokale landboforeninger at etablere faunastriber mellem dyrkede marker og naturen. Der disponeres 100.000 kr. årligt fra Naturpuljen til initiativet.

Desuden skal Plan- og Miljøudvalget undersøge, om der forskellige steder i kommunen kan ske omlægning til vedligeholdelsesfri natur, hvor planter og blomster kan vokse frit og naturligt til gavn for dyre- og biodiversitet samtidig med, at omkostningerne til vedligehold, græs slåning osv. minimeres.

Renere luft

Den trafikale trængsel i Horsens by stiger i takt med, at flere flytter til. Det påvirker den partikelforurening, der kommer fra trafikken. Derfor skal det undersøges, om partikeludledningen fra kommunens køretøjer kan minimeres yderligere.

Helhedsplan for naturområderne i Horsens sydøst

Med videreførelsen af Ringvej Syd er der en unik mulighed for at skabe et sammenhængende natur- og skovområde, og byrådet har godkendt en helhedsplan, der vil give et helt nyt bynært og grønt åndehul for sydbyens borgere samt et udflugtsmål for resten af kommunens borgere.

Forligspartierne ønsker, at der sættes gang i den første etape af helhedsplanen, hvor den nordligste del af området ned mod Horsens Fjord åbnes op. Her skal Klokkedal Å søges genslynget, og der skal etableres vandlegeplads. Samtidig etableres adgang fra Bollerstien og ind i området med forbundne stier. Endelig sættes gang i arbejdet med at etablere en bade- og opholdsbro ved Boller Nederskov. Til første etape af realiseringen af helhedsplanen for naturområderne i Horsens sydøst afsættes 5 mio. kr. i 2022. Det er en forudsætning, at der søges fonde og sikres ekstern finansiering til projektet.

Nye rekreative områder med overskudsjord

Arbejdet med at skabe en ny attraktiv bypark i Horsens by ved Bakkelund er i fuld gang. Byparken skal ligge oven på en tidligere losseplads og skabes ved at flytte overskydende jord fra byudviklingsprojekter til Bakkelunden. Derved skabes et varieret bakkelandskab, som snart står klar til borgerne.

Forligspartierne er begejstrede for projektet, der på én og samme tid letter arbejdet for de lokale entreprenører, som kan aflevere overskudsjord lokalt, og samtidig skaber en lokal attraktion til gavn for alle parter.

Forligspartierne ønsker med udgangspunkt i de gode erfaringer fra Bakkelund, at Plan- og Miljøudvalget udarbejder forskellige forslag til nye rekreative projekter, som kan skabes med overskudsjord. Forslagene præsenteres for byrådet i 2020. Det skal undersøges, om planerne evt. kan indarbejdes i ovenstående helhedsplan for naturområderne i Horsens sydøst.

Husodde Strand

Husodde Strand rummer mange muligheder for at give både de lokale borgere i området og de mange besøgende en unik bade- og friluftsoplevelse, og udvikling af området er i gang med bl.a. etablering af badebro og udbygning af stranden.

For at gøre området endnu mere attraktivt er forligspartierne enige om afsætte yderligere 2 mio. kr. i 2020 bl.a. til næste fase af realiseringen af den samlede udviklingsplan for kyst- og strandforbedring ved Husodde Strand, som Plan- og Miljøudvalget har behandlet.

Fasen vil bl.a. indeholde etablering af et større område med sand til ophold, solbadning samt udbygning af badebroen med rampe og anløbsbro til kajaker og robåde. Hovedparten af ændringerne ved Husodde Strand skal godkendes af Kystdirektoratet, hvilket betyder, at der kan forventes en vis implementeringstid for projekterne. Forligspartierne orienteres løbende om projektets fremdrift.

Faciliteter i Brædstrup

Folkeparken i Brædstrup bruges flittigt af mange mennesker. Derfor skal der etableres toiletfaciliteter i forbindelse med parken.

Naturområde Horsens Fjord

Horsens Fjord og landskaberne omkring er et helt særligt naturområde. Formidlingen af og tilgængeligheden til disse naturkvaliteter skal gøres bedre for borgere og turister. Ved sidste budgetaftale besluttede forligskredsen derfor at indgå i et tværkommunalt samarbejde med Odder og Hedensted Kommuner for at skabe bedre forbindelser og bedre formidling i området, herunder skiltning. Forligspartierne konstaterer med tilfredshed, at samarbejdet er godt i gang. Næste etape i projektet er etablering af et sammenhængende stiforløb, så det bliver muligt at gå, vandre og cykle fra Horsens til Odder. En del af denne sti vil komme til at indgå i den samlede sti omkring Horsens Fjord. Derudover arbejdes der i 2020 på at skabe stiforbindelse fra Snaptun til Horsens.

Konkret ønsker forligspartierne, at der i Horsens etableres en sti på eksisterende grusveje tættere på fjorden end det nyindviede skolespor mellem Søvind og Hundslund. Samtidig skal mulighederne for at etablere stiforbindelse mellem Boller Skov og kommunegrænsen undersøges. Til projektet afsættes i alt 250.000 kr. i 2020.

Stier og skiltning i naturen

Forligspartierne ønsker bedre skiltning i naturen, så det bliver lettere at benytte stier og andre rekreative faciliteter. Der skal i den forbindelse være fokus på at anvende en

ensartet og letgenkendelig skiltning, som viser, at stierne indgår i sammenhængende netværk og i nogle tilfælde på tværs af kommunegrænser.

Konkret skal Bankagerstien asfalteres, og mulighederne for bedre belysning skal undersøges. Derudover skal Plan- og Miljøudvalget undersøge, om der er behov for at asfaltere eller opgradere flere stier i kommunen med henblik på at skabe bedre forhold for skolebørn og cyklister.

Der afsættes 1 mio. kr. om året i tre år.

Bekæmpelse af mårhunde

I budgetaftalen for 2019 blev der afsat penge til bekæmpelse af mårhunde. Indsatsen forlænges nu, idet der afsættes 70.000 kr. om året i tre år.